

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden Junius' 3-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Északi Amérika.

A' vala az újságokban, hogy *Floridában* az insurgensek *Pensacolat* elfoglalták volna. Későbbi levelek ellenben azt írják, hogy a' Pensacolai Spanyol Kormányozó, midőn látta volna, hogy az insurgensek reá akarnak ütni 's néki az ellentállásra elég ereje nem volna, megkínálta a' szomszédban lévő Amerikai vezért *Gaines* nevű Generálist, hogy vegye oltalmazása alá a' nevezett várat. Eszszerént tehát nem az insurgensek, hanem az egygyesült Státusok' seregei foglalták volna el *Pensacolat*.

Meksiko városából olyan tudósítások jöttek-ki a' Madridi újságban, a' mellyek tavaly történt dolgokat foglalnak magokban. December' 4-dikéig szollanak. A' benne előforduló főbb tárgyak közt emlittetik, hogy ott a' Meksikói Vice-Király örvendetes *Te Deum* énekléseket tartatott, a' Királyi seregeknek győzedelmeskedéseikért, a' Királynénak Brasiliából *Madridba* lett szerentsés megérkezésiért, 's a' keresztény rabszolgáknak az Algiriai fogságból az Anglusok által lett szerentsés megszabadításokért. Az a' reménség táplálta ezen tudósítások szerént a' Vice-Királyt, hogy az insurgensek' régi tüze mindenütt gyengülni kezdvén, nem sokára egészszen ki fog alunni.

Déli Amérika.

Ha megtalál valóságosúlni, Insurgens Generális *Bolivar*, kinék neve most szüntelenül fenn forog, katoná remeket csinált,

melyről a' Londoni újságlevelek ekképpen beszélnek: — „A' maga szállító hajóit, mellyek fegyveres seregeket vittek a' Barcellonai partokhoz, mint hajdon *Cortez Ferdinánd* tselekedett, meggyújtván elégettette. E' történt Mártzius' 16-dikán, a' melly napon a' *Barcellonai* sántzok között öt versben ütöttek reá a' Királyi seregek, de ő azokat mind annyiszor győzedelmesen vissza verte, 's midőn estve felé látta volna, hogy a' Spanyol Királyi hajós seregek a' kikötőhelyhez közelítenek, ekkor határozta magát arra a' feljebb említett tselekedetre, hogy a' maga hajóinak felégettetések eránt parantsolatot adjon, hanem elébb azoknak hajós legényeit, kiknek száma 500-ra telt, a' partra kiszállította, 's ezeket is a' sántzok között álló seregekhez tsatólta. Azonközben kihirdette seregei között azon okokat, mellyek által hajóinak felégettetésére indittatott, 's tudokra adta nékiek, hogy már most eszszerént tsak kettő van hátra a' mik között váloszthatnak, tudniillik: a' halál, vagy győzedelmeskedés. Szerentséjire a' katonák helybehagyással fogadták a' hozzájuk intéztetett proklamátziót, 's tüzet kaptak. A' Királyi seregek 17-dikben ugyan, szározon vizen megtámodták őket, de nem boldogúllhattak, melyre nézve a' Generális *Bolivár*' sántzaival által ellenben a' következett éjjel sántzokat készítették, 's magokat azok közzé vették-be. *Bolivar* ezt látván, seregeit ezen sántzoknak személyesen nekik vitte. Szerentséjire ugyan akkor insurgens Generá-

lis *Marino* és oda érkezett egy segítő sereggel, 's így történt, hogy a' Királyi seregeket ezen santzok között kiverhesse, üzőbe vehesse, 's végre elszéleszthesse. A' következett napon (Márcz. 18-dikán) a' Királyi seregek között két Batalionok hozzá pártoltak. Az ő armádája ezen győzedelmeskedés által új tüzet, 's a' fő vezér eránt új bizodalmat kapott.

Egy Bétsi irónk ugyan, némely tekintetben kétségesíti *Bolivárnak* ezen győzedelmit, a' midőn egy Olasz példabeszédet vet utánna, melynek ez az értelme: *Hanem igaz, legalább jól ki van gondólva.* — Azomban több rendbéli és újabb tudósításokat is találunk a' közönséges levelekben, mellyek azt láttatnak mutatni, hogy tsakugyan lenni kellett valaminek a' dologból: Tudniillik, *Jamaika* szigetén az a' hír kezdett szárnyalni (így írnak egy helyen), hogy a' Királyi armáda' vezére Gen. *Morilló*, *Santa-Féből Veneczuela* felé vezérelvén seregeit, útjában az insurgensek által megtámadtatott 's megvertetett. — Az ugyantsak *Jamaika*' szigetén *Kingstonban* kijövő újság pedig e'képpen szoll Márcz. 17-dikén: Insurgens Generális *Marino*, *Cumanát* igen véres verekedés után reá-rohanás által elfoglalta, a' melly verekedésben néki 4 vagy 5 száz emberei elhullottak: ő pedig 700 vagy 1000 Spanyolokat, kik az erősségbe vonták vala be magokat, kardra hányatott. — Ugyan ez az újságlevél erősíti továbbá, hogy *Commodore Taylor*, ki egy insurgens hajós tsapatot vezérel, három Spanyol hajót, mellyek sok arany porral voltak terhelve, elfogott. —

Egy kereskedő ház *Glasgowban*, *Trinidad* szigetéről tudósításokat vett, mellyek onnét Mártzius' 15-dikén indultak, 's ez a' tikkely is elő fordul bennek: — „Az insurgenseknek, úgy mond, *Venezuela* tartományában 16 ezer jó fegyveres emberekből álló seregeik van-

nak a' következő Generálisok' vezérlése alatt:

<i>Bolívar</i> alatt <i>Barcellona</i> tartományában - - - - -	4000
<i>Marino</i> alatt <i>Cumanában</i> , - - -	5000
<i>Piar</i> és <i>Cedeno</i> alatt, <i>Augostoriában</i> - - - - -	3000
<i>Urdanette</i> alatt, útban <i>Caracas</i> felé - - - - -	4000
<i>Arismedi</i> alatt, <i>Margaritán</i> - - -	2000

Mind együtt 16,000

Nagy Britannia.

A' Ministerek' Kurirjában külömbkülömb, más Londoni újságok által kihirdetett tikkelyeknek megigazittatására szolgáló, megjegyzések jöttek ki, mellyek között itt következnek néhányak: —

A' *Spanyolországot* illető hirekről: — „Mi, úgy mond, a' Spanyolországra nézve közönségesse tétetett sok hírek ellen ismét protestálni kéntelenítettünk, a' melly hírek oda látszanak czélozni, hogy új nyúghatatlanságok gerjesztődjenek, és ez az ország, támadás' és hazafiak között való hadakozás' theátrumává tétetessék. De nem tsak közönséges újságleveleinkben találunk mi efféle próbatételeket, hanem Parlamentumunk' tagjainak beszédjeikben is. Az egygyik, mindenséle *invektivákkal* (motskolódó kifejezésekkel) érdeklí a' Monárkhát; másik úgy festi-le azt a' nemzetet, mint a' maga méltóságától megfosztatottat és rabszolgaságra jutottat. Nagyön tsudálatos környülállás pedig az, hogy ezen beszédet azoknak az embereknek szájokból halljuk most, a' kik Bonaparténak Spanyolországba tett beütésekor, az ő tisztjeinek irtóztató törvénytelenkedéseikre 's kegyetlenkedésekre némák lévén, a' mi *Frantzia ország'* ügyesbajos dolgaiba való avatkozásunk ellen, megszűnés nélkül kiáltoztak akkor, midőn ezen ország azon gonosztévők által kormányoztatott, a' milyenek *Robespier*

Marat, és *Collot d'Herbois* voltak. Hogy nekünk, kik a' fennállható szabadságnak legnagyobb mértékéhez hozzá szoktunk, ne tessék Spanyolországnak belső Országlása' módja, meg lehet; de azért nintsen jusunk egyéb kérdésre, hanem csak ezen egygyetlenegyre: megfelel-e Frantzia ország azoknak a' kötelességeknek reánk nézve, mellyeket tölle az ő véllünk való barátságos és békességes állapotja kíván? Ezen tekintetben csak nemrég is egy újabb bizonyosságát mutatta ő a' magá erántunk viseltető tiszteletének 's betsületének, midőn a' Portugalliával való egyenetlenkedésekre nézve, közbenjárásra kért bennünket. A' *Morning-Chronicle* egy levelet hoz elő ma kijött darabjában, *Madridbol*, melyben az erőssittetik, hogy a' Spanyol Országlószék olyan parantsolatot küldött Barcellonába, hogy Generális *Lacyt* tüstént löjje agyon. Mi meg határozott módon erőssithetjük, hogy ennek legkissebb fundamentuma nintsen, mert csak azeránt ment parantsolat oda, hogy indítsanak pert *Lacy* ellen.

Egy más levél szerént, mellyet tegnapi darabjában adott ki a' *Morning-Chronicle*, 's a' melly Párisból érkezett hozzá, *Madridban* egész támadásnak kellene mostanában uralkodni. Mi erre azt felelhetjük, hogy hozzánk Spanyol országból legújabb tudósítások érkeztek tegnap, 's ezekben semmi emlékezet nem tétetik valami efféle támadások felől.

Bonapartérol Sz. Ilonán: — „Némelyek a' száraz Európai újságlevelek közzül azt a' hirt terjesztették-el, 's még magános levelek is visszahangoztatták az újságokból, hogy a' Szövetséges Hatalmasságok Napoleon Bonapartét Szent Ilonáról *Málta* szigetére akarják vitetni. Ez a' hír, mint halljuk, a' Napoleon azon barátjainak, kiknek a' békesség és ténedesség gyűlölséges 's csak a' hadakozás 's revolúzió kedves, új bátorságot adott. Egy levelezőnk azt írja hozzánk, hogy

hasznos lenne ezen hírnek legnagyobb meghatározással ellene mondani. Mi ezt meg is tselekedhetjük. Ennek a' hírnek egyedül csak az ő barátjainak ohajtásában van 's másutt sohol nints semmi fundamentuma. *Bonaparte* arra van határozatva, hogy a' maga életét, kevés vagy sok időre terjedvén az, *Sz. Ilona* szigetén töltse-el.

A Chinából visszatért Anglus követéségről (ugyan ezen Kurir): — „*Hewit* nevű hajónk *Cantonból* haza érkezvén, már most minden órán várhatjuk az *Alceste* fregátot is, Lord *Amherstel* a' Követtel. A' levelékben, mellyek a' *Hewiten* érkeztek, az iratik, hogy Lord *Amherst* 's a' hozzá tartozó követségi személyek *Pekingből* Jan. 1-ső napján érkeztek vissza *Cantonba*. Az ő követségének szerentsétlen végződését a' Chinaiaknak az az esztelen rendelése okozta, hogy ő magát, a' Császár előtt való meghajlaskor artzal a' földre vesse, mellyet Lord *Amherst* nemcsak nemzetünk' characterének méltóságára nézve, hanem azért sem akart megtenni, hogy már előtte azt Lord *Makartney* sem tselekedte-meg, 's még is elbotsáttatott a' Császár eleibe. Azonközben, ha ez mostanában meg nem történt is, egyéberánt tsakugyan egész útjában nagy megkülömböztetéssel viseltettek hozzá a' Chinaiak mindenütt. A' Lord *Amherst*hez tartozó személyek mindenütt olyan szabadon viselhették magukat, mint még eddig Chinában semmi idegen országi emberek nem. A' Kapitány *Maxwell* ágyuinak, mellyek a' *Cantoni* kikötőhelynél az *Alcestén* a' magok erejeket megmutatták, éppen oly foganatos következése lett a' Cantoniakra nézve, mint a' követségi legjobb alkudozásoknak lehetett volna, ha tökéletességre mehetek volna. Ha ez az állítás megvalóságosulhat, szerentséseknék tarthatjuk magunkat: de mindazonáltal jó leszen ha minden esetre el nem felejtkezünk arról, hogy

a' Chinaiak, éppen oly két szín, tsalfa, (bilingvis) emberek, mint gyávák. Nyughatatlansággal várjuk, az ezen fontos történetet illető hiteles tudósítást."

Annak, hogy ez a' követség Pekingben szerentsés nem lehetett, ilyen okát is beszélnek némelyek: — A' Császár első Ministere *Ho-Kung-Ye*, meghívta Lord *Amherstet*, hogy minekelötte a' Császár' eleibe audientziára bevezetődne, ötet látogassa-meg. A' Követ magát erre reávévén, néhányadmagával megjelent ezen Ministernek palotájában. Itt arra is reávette magát, hogy egy sárga ruhás pogányisten, vagy bálvány előtt, holmi semmit nem jelentő, megmagyarázhatatlan, gyáva bajlásokat tegyen. Ezek megesvén, egy szobának ajtaja hirtelen megnyílt 's a' Minister tudára adta a' Követnek, hogy most már éppen elkövetkezett az a' szempillantat, hogy ő, ötet, a' maga Ura a' Császár' eleibe bevezesse. Lord *Amherst* ellenben egy ily véletlen és készület nélkül való bemutattatást, a' maga méltóságához illendőnek lenni nem tartván, azt felelte, hogy ez a' bánás' módja ahoz a' Fejedelemhez, kinek ő a' képit viseli, méltatlan volna. Egy szóval nem akart bemenni a' szalába, melynek az ajtaja megnyílt vala. A' *Chinai* Minister ellenben ötet erre kénszerítéssel is reá akarta venni; még taszítást is ejtett rajta néhányat, hogy haladjon: melynek látására a' Követséghez tartozó személyek között egygyik kardot rántott, 's így lett vége a' követségi pompának. A' Minister ugyan kiesett ezen tselekedetiért a' Császár' kegyelméből, hanem Lord *Amherst* azután tsakugyan nem kaphatott sem audientziát sem elégtételt a' Minister által lett megbántatásért.

Parlamentumi Beszéd.

Május' 15-dikén ilyen kérdést terjesztett az alsó házban *Ponsomby* a' Ministerek' eleibe: — „Az a' törvény, mellyet a' folyó üléseink alatt hoztunk, 's a' melly

által az Uralkodó Felségnek hatalmat adtunk arra, hogy az olyan személyeket, kik eránt gyanú talál lenni, azeránt, hogy az ő Felsége és Országlása ellen valami plánumokat végrehajtani czélozzanak, elfogathasson 's fogságban tartathasson (érti a' Habeas Corpus Aktának felfüggesztetését illető törvényt), a' jövő Julius' végével meg fog szünni, ha továbbterjedése meg nem határoztatik. Mostanában Május' közepén vagyunk, melly egy oly ideje' pontja' üléseinknek, a' melly után, mint a' tapasztalásból tudjuk, azt várhatjuk, hogy ezen háznak sok tagjai London városát ide fogják hagyni. Tehát szeretném megkérdezni a' Nemes Lordot (a' Minister), hogy valyon feltették-e az ő társai, a' Király ő Felsége' Ministerei, magokban azt, hogy ezen törvényt az ő megszűnésének idején túl még tovább is fenntartassák, 's a' nékiek ez által adatott hatalmat megújittassák? Ezen eszközzel való élésnek szükséges volta felett vetelkedni most nem ideje; a' Parlamentomi ház' regulái nékem ezt tilalmazzák: hanem reméllem azt, hogy a' Nemes Lord készen van arra, hogy kérdésekre megfelelhessen.“ —

Minister Lord *Castlereagh*: — „Az igen nagy tiszteletre méltó Ur' kérdésére azt felelhetem, hogy az ő Felsége Ministerei a' magok' kötelességeknél lenni találták tanátslani a' Régens Princznek, hogy a' Pünkösdi innepeket követő első napokon (Jun. 2-dikán vagy 3-dikán) az ország' belső állapotjára nézve terjesztessen bizonyos előadást a' Parlamentum eleibe, melynek következése szerint (ő Minister *Castlereagh*) jovallani fogja, hogy mint már régebben is megtörtént, terjesztődjék tovább, vagy újittassék-meg, a' *Habeas Corpus Aktának* felfüggesztése. A' nélkül, hogy ezen alkalmatossággal ezen tárgyra nézve bővebb magyarázatra botsátkozhassak, kötelességemnek tartom igaz szívvvel vallást tenni azon tiszteletre méltó úrnak,

a' ki előmbe ezen kérdést terjesztette, a' felől, hogy az országnak jelenvaló környülállásai 's egyéb kinézések elmúlaszt-hatatlanul tanátsolják az ő Felsége Minis-tereinek azt, hogy a' Parlamentumban jóvallást tegyenek azon eszközöknek to-vábbi fenntartatása vagy megújittatása eránt, mellyekre az igen tiszteletes úr czé-lozni látszik (Halljuk! Halljuk! így kez-dett kiáltozni az ellenkező rész).“

Philips arról tett nyilatkoztatást, hogy ő azt kívánja, hogy hivattassanak-meg a' ház' tagjai, hogy azon a' napon, mel-lyen a' Minister a' maga jóvallását a' kér-désben lévő tárgyra nézve meg tenni fog-ja, mind jelenjenek-meg a' gyűlésben. — *L. Castlereagh* így szollott: Előre érzem, melly terhes kötelességet fogok telyesíte-ni: azonban semmi ellenvetésem nintsen az ellen, hogy a' ház' tagjai meghívattas-sanak, hogy az említett tanátskozasra min-nyájan jelenjenek-meg.“

Brougham: — „Mint eszembe ve-szem, 's ha a' dolgot jól értem, úgy lát-szik, hogy a' Ministerek a' magok jóval-lásokat, Biztossági előre való megvisgá-lás nélkül, 's akár minémű resultátuma lehessen is a' Biztossági vizsgálódásnak, minden esetre meg akarják tenni.“

Lord Castlereagh: — Nem célzá-sunk semmi olyant jóvallani a' Parlamen-tumnak, a' mi felől ez, Biztossági visgá-lódás által tökéletesen tudósíttatni nem fogna. — *Baronet Burdett*: — „Ennek a' Biztosság' vizsgálódásának resultatumát, úgy mond, előre is megmondhatnók mi fog lenni (Halljuk! Halljuk! Halljuk!) Azonban nem lenne rossz ezen célra nézve szorosán megtudnunk: hogy hány személyek fogattattak már el ezen törvény-nek ereje szerént; hol vagynak most mind ezek a' személyek; és hogy, valyon ítélő-szék' eleibe fognak-é ezek állíttatni? Én tehát arról fogok a' holnapi ülésben egy jóvallást ezen alsó ház' eleibe terjesz-teni, hogy kérje-be azoknak a' sze-

méllyeknek laistromát, kik a' *Habeas Cor-pus Akta*nak felfüggesztelésétől fogva el-fogattattak. — *Brougham*: — „Én pe-dig még azt is reménlem, hogy találko-zni fog ezen háznak tagjai között valamely nagy és fontos tekintetű ember, a' ki azt fogja jóvallani, hogy határozzon ezen ház egy kérő levelet a' Régens Princzhez an-nak megnyerése végett, hogy a' Parla-mentumot ne oszlattassa-el addig, vala-meddig a' *Habeas Corpus Akta* felfüg-gesztelve leszen (Halljuk! Halljuk!) — Mind ezek után még egyszer megújította *Philips* azon jóvallását, hogy a' Parla-mentum által minden tagok hivattassanak meg, hogy Junius' 2-dikán, hétfün, mi-dön a' Ministerek a' magok jóvallásokat, melyről *Lord Castlereagh* feljebb igére-tet leve, meg tenni fogják, minnyájan je-lenjenek-meg.

A' *Lotteriai* játéokra nézve is neve-zetes beszélgetések fordultak elő az alsó házban. *Littleton* néhány rendbéli job-bitásokat jóvallott annak elintéztetésén té-tettetni: de a' mellyek mind visszavettet-tek. Az azt illető új törvény eleibe ilyen szókat jóvallott botsáttatni: Minthogy, úgy mond, jó haszon van benne, hogy az ő Felsége' alattvalóinak rossz hajlandó-ságai a' kintstárnak nyereségére fordittas-sanak; minthogy minden rossz hajlan-dóságok között a' játékok legszélesebben kiterjedtek'sa' kintstárnak legjövedelmeseb-bek; 's minthogy egyszersmind a' Lotte-ria legalkalmasabb eszköz az emberek-nek a' jádtzásra való ingereltetéssekre 's a' pénznek az ő zsebekből való kitsalásá-ra, tehát 's a' többi — (ezen szók nagy hahatalásra adtak alkalmatosságot). — Egyebek között azt is jóvallotta *Littleton*, hogy legalább tiltsák-meg, hogy újságok-ban ne adják-ki a' Lotteriás-Collektorok a' magok szerentsekisértő ditséréseiket. — A' Kintstár' *Cancellarius* azt felelte ezen jóvallásra, hogy ez éppen annyi lenne, mintha a' kereskedőknek megparantsólnák,

hogy ne ditsérjék a' magok eladó portékáikat.

Londonban egy új-tsizmafényesítő kenőtsnek-találója, a' ki ezen találmánynak folytatására Pátenst is kapott, ilyen szavakból álló hirdetést adott-ki: — „Az én tsizma-kenőtsöm, úgy mond, fellyülmúlja feketeségére nézve a' *Milton*' látható setétségét; az én házam' népe tükör helyett tsak ilyen kenőttsel fényesített tsizmákkal él; az én feleségem előtt ilyen tsizma állanak az ő öltöző asztalán; én magam is tsak egy ilyen pár tsizma előtt borotválom magamat. Egy szóval, ezen tsizma valóssággal oly cylindricus (hengeres) tükröknek tartathatnak, melyeket tsak urak és urfiak hordoznak lábaikon.“

A' *Morning Chronicle* azon ajándékokról emlékeztvén, melyeket az Anglus Országlószék Lord *Amherst*ől a' Chinai Császárnak küldött vala, de a' melyeket ez, el nem fogadott, ilyen éles tréfával él: A' mi Ministereink, úgy mond, midőn a' Chinai Császárnak szánt ajándékok között egy Nápolyi szappannal 's igen finum Anglus borotvával tele skatulyát is küldöttek neki, gyaníthatóképpen elfelejtették volt, hogy a' *Chinai* Császár 's az ő Ministerei és Mandarinnyei soha nem borotválkoznak.

Egy Frantzia Szabómester kihirdette magát, hogy nálla egy egy egész ruhát lehet látni, pénzért, a' melly ruha tsak egy darab posztóbol áll, és egy öltés sints rajta. Ezt egy Londoni Frisör (hajfodorító) olvasván, hogy a' Szabót megszege nyittse arra ajánlotta magát, hogy ő olyan porókat készít, a' melly tsak egyetlenegy egy hajszálból fog állani.

Londonban most oly négy lábú állatokat mutatnak, melyek nállunk eddig esmeretlenek voltak az állatok' országában. Északi Amérikában a' *Missoury* vize' mellyékein fogták őket. Szelid természetűek, könnyen jámborithatók; a' nevek *Wapiti*. Doktor *Leach*, ki ezen

állatokról nem régen egy előadást terjesztett az úgy nevezett *Linne*' fűvésztársasága eleibe, azt erőssíti, hogy ezen állatokat nállunk is honnyiakká lehet tenni, 's a' lovak helyet külömbkülömb hasznokat venni.

A' Londonbol Május' 13-dikán indúlt levelekben olvassuk, hogy *Bonaparte József*, áltai ment volna az Északi Amériikai Státusok földjéről *Meksikóba*. — (De hova, a' fő városba-é, vagy pedig valamelyik insurgens tanyára? Az elsőt bajos feltenni, mert azt még a' Kir. seregek birják.)

S v é t z i a .

Itt ilyen Királyi Végzést hirdettek ki Aprilis' 30-dikán: — 1). A' folyó esztendő Oktoberének 1-ső napja után nem leszen szabad kávét, készen, semmi pintzékben, tsapszékeken, evő 's ivő házakban (kortsmákon), egy szóval semmi közönséges helyeken árulni, 10 Tallér büntetés alatt, mellyet mind az adó mind a' vevő megfizetni tartozik. Hogy ezen parantsolatnak minden titkos általhágását megakadályoztatni lehessen, befoglaltatik ezen tilalomba még az úgy nevezett Svétziai kávé is, egy szóval minden kávé-surrogatum, a' minek tsak a' kávé' tulajdonságához vagy izihez valamely hasonlatossága van. — 2). Megtiltatnak minden külső országi borok, a' mellyek, Champaniai, Burgundiai, Canariai, Malvois, Palmfect, Cap, és *Tokaji* bornevezetek alatt, elő fordulnak, így szintén az idegen úgy nevezett liquörök, pálinka, Cider, idegen olaj, 's az Angliai porter-ser. Az utólsó tikkelyben nevezett italok Januárius' 1-ső napjától fogva szünnék-meg.

B é t s .

Ő Cs. Kir. Felségének következő Pátense jött-ki *Gallitziára* nézve: —

„Mi Első Ferentz, Austriai Császár, etc, etc. Minthogy meghatároztuk, hogy *Gallitziában* és *Lodomeriában*, *Bukowinát* is oda foglalván, egy Rendek' Cons-

titulzióját állítsunk lábra, azzal megegyezőleg, mellyet a' ditsösséges emlékezetű Második József Császár ö Felsége az 1782-dik, különösen *Bukowinára* nézve pedig az 1787-dik esztendőben, engedett vala ezeknek, az idő környülállásaihoz alkalmaztatódó változásokkal: ehezképest oly reménsséggel vagyunk ezen tartományainknak lakosaik eránt, hogy ezen rendelésünket, mint atyáskodó kegyességünknek 's az ö büségekbe 's jó indulatjokba helyezettett bizodalmonknak legbizonyosabb zálogát úgy fogják megemélni. Erre nézve jónak találtuk a' következőket meghatározni: —

1). A' mi Gallitziai és Lodomériai Királyságunkra nézve négy Rendeket határozunk, úgymint Papi, Uri, Ritteri (Nemesi) Rendeket, 's Királyi városokat.
2). A' Papi Rend magában foglalja a' Gallitziai Érsekeket, Püspököket, Apátururakat, 's azon Infulatus Apáturokat, kiknek mi az ö különös kéréssekre Rendi jusokat adunk, 's a' most fennálló megyék Káptalányaikat. Az Uri Rend magában foglalja az *incolatussal* felruháztatva lévő Hertzegeket, Grófokat, és Bárókat. A' Ritteri Rendhez tartoznak minden honnyi születésű Nemesek, kik a' magok nemesi származásukat az 1782-dik esztendőben Januárius 20-dikán költ Pátens által kifejeztetett határozás szerént megmúttatták, 's az immatrikuláltatást (a' beiratztatást) az akkor meghatározott időszak alatt megnyerték; továbbá azok, kik mi töllünk, vagy a' mi öseinktől, Ritteri méltóságot kaptak; nem külömben a' mi egész Császári birodalmunkból való minden Ritteri méltósággal biró Nemesek, mihelyest indegenatust (honnyi születési just) 's a' Státusok nemesi közönséges könyvibe való beiratztatást, immatrikuláltatást, megnyerték. A' városok között még most egyelőre tsak a' fő város *Lemberg* az, melly a' negyedik *Rendnek* képét viseli, mind addig, míg mi jónak fogjuk találni a' Királyi városoknak nagyobb számát Ren-

di jusokkal felruházni. — (A' többi következik).

A' múlt Vasárnap éjjel tsaknem le-rajzolhatatlan fényességű gazdag tántzos ballal inneplette a' Brasíliai Udvarnak ittlévő rendkívül való Követje, Marquis *Marialva*, Leopoldina Császári Fő Hertzegaszszonynak a' Portugalliai 's Brasíliai Királyi Koronaörökösével való menyegzőjét, az úgy nevezett *Augarten* kertben, mellyet néhány hetektől fogva készítették ezen pompára, mindenféle alkotmányokkal és világosításokhoz való állásokkal, mellyek igézők voltak. Jelen volt az egész Cs. Fels. Udvar is, valami 2000-rig való fő rangú hivatalosokkal egyetemben. — (Mind ezekről a' jövő postán bővebben)

Fontos Jelentés.

A' kik a' Bétsi M. Kurirt a' folyó 1817-dik esztendőnek második Semestrisére is megtartani kívánnyák, 's az esztendő' elején tsak 13 forintot küldöttek érte, tisztelettel kérettetnek, hogy a' szokott módokon a' második rendbéli 13 forintokat is fel küldeni ne terheltessenek.

H i r a d á s.

Ezen levelekben ugyan kihirdettetett vala az Albert Királyi Hertzeghez tartozó Magyar Országi N. Mosony Vármegyében M. Óváron lévő Uradalom' részéről, hogy ezen 1817-dik esztendőben Aprilis' 16-dikától fogva Junius' végéig határozott legyen az az időszak, melly alatt azok, a' kik onnét finum gyapjas juhokat vásárolni szándékoznak, oda tulajdon alairásokat beadhassák. Hanem, mivelhogy már most azon juhok, mellyek az eladásra meghatároztatva valának, kevés számú Kosokon kívül a' magokat bejelentett vásárlók által elfoglaltatva vannak, tehát ez mindeneknek közönségesen tudtokra adatik, azért, hogy további tudakozások ne tételtessenek, vagy hogy vásárolni akarók ide ne útozzanak. Költ Magy. Óváron Máj. 28-dikán 1817-ben.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

P e s t e n

<i>A Nemzeti-Gazda</i> Kiadójánál, Bálványúttzán (Göttergasse, Nro. 195) és Eggenberger, Kilian, Kis Jó'sef, Hartleben Könyvárosoknál; <i>Debretzenben</i> Csáthy György Könyvnyomtató és Könyvárosnál, és Tóth Mihály Könyvárosnál és Könyvkötőnél; <i>S. Patakon</i> T. Somossy János Prof., és <i>Kolosváron</i> T. Kováts Sámuel Prof. Uraknál, találtnak e' következő eladó Könyvek: —			
<i>A' Magyar Magóg Pátriárkhától-fogva, Első István Királyig; Horváth Ádám, Pesten, 1817.</i>	4	fl.,, kr.	
<i>Monumenta Hung.—Emlékezetes Irások, I. Dar. 2-dik Kiadás; Romy Károly Gy. Pesten, 1817.</i>	5	— „	
<i>Ugyan az, II-dik Darab</i>	5	— „	
<i>Méhtenyésztetés, a' Lengyel Országi Vad-méhtenyésztéssel, a' Méhser-, és iőbb efféle italok'készítésével bővitve, 2-dik Kiadás, 1816.</i>	2	— „	
<i>A' Szőlőmivelésről, 's a' t. I. és II. Dar., sok szép Réznyomatokkal; Fábian Jó's.</i>	12	— „	
<i>Az Emlősállatok' Természet-tudomány-története, 49 színes (illuminált) Táblákkal; Pethe</i>	21	— 30	
<i>A' Föld' Mathematica Leírása, a' Világ' alkotmányával együtt; Katona</i>	3	— „	
<i>Praktische Anleitung zum Anbau d. Runkelrüben; Pethe</i>	„	— 48	
<i>Ars Oratoria, Tom. I. et II.; Joh. Szép</i>	3	— „	
<i>Exercitationes Scolasticae ejusdem</i>	„	— 20	

<i>Davy, Földmívelési Kímia; for. Pethe</i>	7	— „	
<i>Pallérozott Mezei Gazdaság, II-dik Dar.</i>	6	— „	
<i>Vocabularium etc.—Szótár, melyben sok magyar-szókhoz hasonló-hangu idegen nyelvbeli szókat rendbe szedett Gyarmathi Sám.</i>	1	— 45	
<i>Időpróféta, vagy, időváltozást jövendő Pókok, 2-ik Kiadás; Pethe</i>	„	— 45	
<i>Baromorvoskönyv, a' híres Rowles' Munkája, fordította Kerekes</i>	3	— „	
<i>Zentai Ütközet, Réznyomat-tal együtt; Ugróczy</i>	1	— 30	
<i>Ugyanaz, író-papíroson</i>	2	— „	
<i>Hollandiái Magyar Biblia, finom író-papíroson, Map-pákkal és Homloktáblával együtt</i>	9	— „	
<i>Pestis ellen, Óltalom</i>	„	— 15	
<i>Nemzeti-Gazda, fedéltakaróval, 6 Darab, darabja</i>	6	— „	
<i>Grönland' Leírása, Cranz David; ford. Dobosy</i>	1	— 30	
<i>Magyar Mathesis, I és II. Dar. Pethe</i>	10	— „	
<i>Juhtenyésztetés, bekötve</i>	2	— 45	
<i>Szarvasmarha-tenyésztetés</i>	2	— 30	
<i>Lótenyésztetés</i>	1	— „	
<i>Házi-majorság</i>	1	— „	
<i>Tibusztierék' Históriája; Archenholz, for. Dobosy</i>	1	— 30	
<i>Templomban mondandó Könyörgések; Karacs Ján.</i>	1	— „	

Hiteles Könyvárosok, hitelben is kapnak ezekből a' Könyvekből.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —

Máj. 30-dik napján 350 $\frac{2}{3}$ — 31-dikén 331 $\frac{1}{4}$ — Jun. 2-dikén 333 forintot.

A' Marhahúsnak fontja Bétsben Juniusra 38 krajtzáron hagyatott.